

Az UNCITRAL választottbíráskodási szabályzat

(2010. évi, módosított változat)

Angolból fordította: Dr. Janitsáry Iván
A fordítást ellenőrizte: Dr. Bogdán Tibor és Dr. Nagy Péter

Fordítói megjegyzések:

A szöveg többféleképpen is lefordítható helyesen magyarra, így néhány szó magyar megfelelőjének kiválasztása önkényes volt. A szóválasztásoknál egyensúlyoztunk a szöveghűség, a konzisztencia, a magyar jogi terminológia és az érthetőség igénye között, de ezekhez képest hátrébb sorolt rendező elv volt a jelenlegi magyar választottbíráskodási gyakorlatban alkalmazott, bevett szóhasználat megőrzése, és a Rules korábbi változata MKIK VB honlapján elérhető fordításának való megfelelés. A szóválasztásainkat részben a szöveg nemzetközi eredete és nemzetközi környezetben való értelmezése, részben pedig az indokolta, hogy a magyar választottbíráskodási gyakorlat szóhasználatát az UNCITRAL szabályzatnál közelebb áll a polgári peres terminológiához és az intézményi (nem ad-hoc) választottbíráskodáshoz.

A fenti szempontok szerint az *arbitration* a magyar szövegben főnévként választottbíráskodás (és nem például választottbíráskodási eljárás), melléknévként választottbíráskodási (és nem választottbíráskodási) lett. Hasonlóan, az *arbitral proceedings* magyar megfelelőjének a választottbíráskodási eljárást (és nem választottbíráskodási eljárást), az *arbitral tribunal* pedig a választottbíráskodási tanácsot választottunk. Az intézményre vagy intézményi háttérre utaló bíróság szóhasználatát tudatosan kerültük. Így az *arbitration agreement* is választottbíráskodási megállapodás jelentést kapott, a bevett választottbíráskodási megállapodás vagy a Vbt. választottbíráskodási szerződése helyett.

Az angol szöveg szó szerinti jelentésétől eltávolodva, a magyar jogi terminológia determinálta a következő szóválasztásokat: a *claimant* (igénylő) szót felperesnek, a *respondent* (válaszoló) szót alperesnek, a *period of time* (időtartam) összetételt pedig határidőnek fordítottuk. Ezek esetében a bevett, peres eredetű gyakorlatot olyan erősnek éreztük, ami indokolta az angol szövegtől való eltérést.

A *notice* szót értesítésnek fordítottuk azért, mert így egységesen lehetett használni minden kontextusban, amelyben felmerült. Ugyanakkor a *notice of arbitration* összetételben a választottbíráskodási felhívás – a Plósz-féle Pp. Tizenhetedik címének is megfelelően – precízebben fejezte volna ki a jogintézmény célját és az alperes ezt követő azon kötelezettségét, hogy válasszon bírót.

A *claim* szót igénynek fordítottuk, de a követelést hasonlóan jó fordításnak tartottuk volna. A *statement of claim* kifejezés az előforduló kontextusra figyelemmel kereset vagy keresetlevél lett, de ez utóbbi mellett is számos érv szólt. A *defence* ebbe a terminológiába illeszkedően az ellenkérelem és nem a Vbt-ben használt válaszirát megfelelőt kapta.

Megjegyezzük végül, hogy az eredeti angol szöveg fogalomhasználata nem teljesen konzisztens.

I. Fejezet – Bevezető rendelkezések.....	4
Alkalmazási terület 1. Cikkely	4
Értesítés és a határidők számítása 2. Cikkely	4
A választottbíráskodási értesítés 3. Cikkely	5
Válasz a választottbíráskodási értesítésre 4. Cikkely	6
Képviselő és segítők 5. Cikkely.....	7
Kijelölő és kinevező hatóságok 6. Cikkely	7
II. Fejezet – A választottbírói tanács megalakulása	9
A választottbírák száma 7. Cikkely	9
A választottbírák kinevezése (8-10. cikkely) 8. Cikkely.....	9
A választottbírák feltáró nyilatkozata és a személyük elleni kifogás (11-13. cikkely)	
11. Cikkely.....	11
A kiesett választottbíró pótlása 14. Cikkely	12
A tárgyalás megismétlése a választottbíró pótlása miatt 15. Cikkely	12
Felelősség kizárása 16. Cikkely.....	13
III. Fejezet – A választottbírói eljárás	14
Általános rendelkezések 17. Cikkely.....	14
A választottbíráskodás helye 18. Cikkely.....	15
Nyelv 19. Cikkely.....	15
Keresetlevél 20. Cikkely.....	15
Az ellenkérelem 21. Cikkely	16
A kereset vagy az ellenkérelem megváltoztatása 22. Cikkely.....	17
Kifogás a választottbírói tanács hatásköre ellen 23. Cikkely.....	17
További írásbeli nyilatkozatok 24. Cikkely.....	18
Határidők 25. Cikkely.....	18
Ideiglenes intézkedések 26. Cikkely	18
Bizonyítékok 27. Cikkely	20
Tárgyalás 28. Cikkely.....	20
A választottbírói tanács által kinevezett szakértők 29. Cikkely	21
Mulasztás 30. Cikkely	21
A tárgyalás berekesztése 31. Cikkely	22
Lemondás a kifogásolás jogáról 32. Cikkely.....	22

IV. Fejezet – A választottbírói ítélet	23
A döntések 33. Cikkely	23
Az ítélet alakja és hatálya 34. Cikkely	23
Az alkalmazandó jog. Baráti közvetítő (amiable compositeur) 35. Cikkely.....	24
Egyezség és a megszüntetés egyéb indokai 36. Cikkely	24
Az ítélet értelmezése 37. Cikkely	25
Az ítélet kijavítása 38. Cikkely.....	25
Kiegészítő ítélet 39. Cikkely	25
A költségek meghatározása 40. Cikkely.....	26
A választottbírák díjai és kiadásai 41. Cikkely.....	26
A költségek megosztása 42. Cikkely	28
A költségek letétbe helyezése 43. Cikkely	28
MELLÉKLET	29
Választottbíráskodási mintaklauzula szerződésekre	29
Lehetséges joglemondó nyilatkozat.....	29
A Szabályzat 11. cikkelye szerinti függetlenségről szóló nyilatkozat mintája.....	29

I. Fejezet – Bevezető rendelkezések

Alkalmazási terület¹

1. Cikkely

1. Amennyiben a felek úgy állapodtak meg, hogy egy meghatározott, szerződéses vagy szerződésen kívüli jogviszonnal kapcsolatos vitáikat az UNCITRAL választottbíráskodási szabályzat szerinti választottbíráskodás elé terjesztik, akkor azokat a vitákat – a felek megállapodása szerint esetleges eltérésekkel – a jelen Szabályzatnak megfelelően kell rendezni.

2. Vélelmezni kell amellet, hogy a 2010. augusztus 15-e után kötött választottbíráskodási megállapodás részes felei a választottbíráskodás kezdő napján hatályban lévő Szabályzatra hivatkoztak, ha csak a felek nem állapodtak meg abban, hogy a Szabályzatnak egy konkrét változatát alkalmazzák. A vélelem nem alkalmazandó, ha a választottbíráskodási megállapodást egy korábban tett ajánlat 2010. augusztus 15-e utáni elfogadásával kötötték.

3. A választottbíráskodásra a jelen Szabályzat azzal a kivétellel irányadó, hogy ha a jelen Szabályzat valamely rendelkezése a választottbíráskodásra vonatkozó olyan jogszabállyal ütközik, amelytől a felek nem térhetnek el, akkor az a rendelkezés az irányadó.

Értesítés és a határidők számítása

2. Cikkely

1. Értesítést – ideértve a tájékoztatást, közleményt vagy javaslatot – minden olyan kommunikációs eszköz útján továbbítani lehet, amely biztosítja vagy lehetővé teszi az értesítés továbbításának visszaigazolását.

2. Ha a fél kifejezetten erre a célra jelölt ki egy címet, vagy ha azt a választottbírói tanács engedélyezte, akkor a félnek minden értesítést arra a címre kell eljuttatni, és az így eljuttatott értesítést átvettnek kell tekinteni. Elektronikus eszköz útján – így például faxon vagy e-mailben – csak az így kijelölt vagy engedélyezett címre lehet értesítést eljuttatni.

3. Ilyen kijelölés vagy engedély hiányában az értesítés

¹ A szerződésekben alkalmazható választottbíráskodási klauzula mintáját a jelen Szabályzat melléklete tartalmazza.

- (a) átvett, ha a címzetthez személyesen eljuttatták; vagy
- (b) átvettnek tekintendő, ha azt a címzett székhelyére, szokásos lakóhelyére vagy levelezési címére eljuttatták.

4. Ha ésszerű erőfeszítéseket követően az értesítést nem lehet a 2. vagy 3. bekezdésnek megfelelően eljuttatni, úgy az értesítést akkor kell átvettnek tekinteni, ha azt ajánlott levélben vagy az eljuttatás vagy az eljuttatási kísérlet igazolását lehetővé tevő bármely más módon a címzett utoljára ismert székhelyére, szokásos lakóhelyére vagy levelezési címére elküldték.

5. Az értesítést azon a napon kell átvettnek tekinteni, amikor azt a 2., 3. vagy 4. bekezdésnek megfelelően eljuttatták, vagy a 4. bekezdés szerint megkísérelték eljuttatni a címzetthez. Az elektronikus eszközzel továbbított értesítést azon a napon kell átvettnek tekinteni, amikor azt elküldték, kivéve, hogy az így továbbított választottbíráskodási értesítést csak azon a napon lehet átvettnek tekinteni, amikor az megérkezik a címzett elektronikus címére.

6. A jelen Szabályzat hatálya alá tartozó határidők számítása szempontjából a határidőt az értesítés átvételét követő naptól kell számítani. Ha a határidő utolsó napja a címzett lakóhelye vagy székhelye szerinti országban hivatalos ünnep vagy munkaszüneti nap, akkor a határidő az azt követő első munkanap. A hivatalos ünnepeket és munkaszüneti napokat a határidő számításánál figyelembe kell venni.

A választottbíráskodási értesítés

3. Cikkely

1. A választottbíráskodás igénybevételét kezdeményező félnek vagy feleknek (a továbbiakban: a felperes) közölniük kell a másik féllel vagy felekkel (a továbbiakban: az alperes) a választottbíráskodási értesítést.

2. A választottbírói eljárás azon a napon tekintendő megkezdettnek, amelyiken az alperes átvette a választottbíráskodási értesítést.

3. A választottbíráskodási értesítésnek tartalmaznia kell:

- (a) a felszólítást, hogy a vitát választottbíráskodás elé terjesztik;
- (b) a felek nevét és elérhetőségét;
- (c) a hivatkozott választottbíráskodási megállapodás azonosítását;

- (d) annak a szerződésnek vagy egyéb jognyilatkozatnak a megnevezését, amelyből vagy amellyel kapcsolatban a vita keletkezett, vagy – ilyen szerződés vagy nyilatkozat hiányában – a vonatkozó jogviszony rövid leírását;
- (e) az igény rövid leírását és az esetleg követelt összeget;
- (f) a döntésre vonatkozó indítványt;
- (g) a választottbírák számára, a választottbíráskodás nyelvére és helyére vonatkozó javaslatot, ha abban a felek azt megelőzően nem egyeztek meg.

4. A választottbíráskodási értesítés tartalmazhatja továbbá:

- (a) a 6. cikkely 1. pontjában hivatkozott kinevező hatóság kijelölésére vonatkozó javaslatot;
- (b) a 8. cikkely 1. pontjában hivatkozott egyedül eljáró választottbíró kinevezésére vonatkozó javaslatot;
- (c) a 9. vagy 10. cikkelyben hivatkozott választottbíró kinevezéséről szóló tájékoztatást.

5. A választottbírói tanács megalakulását nem akadályozza a választottbíráskodási értesítés elégséges voltával kapcsolatos vita. A vitát a választottbírói tanács dönti el véglegesen.

Válasz a választottbíráskodási értesítésre

4. Cikkely

1. Az alperes köteles a választottbíráskodási értesítésre adott válaszát a választottbírói értesítés kézhezvételétől számított 30 napon belül közölni a felperessel. A válasznak tartalmaznia kell:

- (a) az egyes alperesek nevét és elérhetőségét;
- (b) a választottbíráskodási értesítésben a 3. cikkely 3. bekezdés (c)-(g) pont szerinti előadásokra adott választ.

2. A válasz a választottbíráskodási értesítésre tartalmazhat:

- (a) olyan kifogást, amely szerint a jelen Szabályzat alapján megalakítandó választottbírói tanácsnak nincs hatásköre;
- (b) a 6. cikkely 1. bekezdésében hivatkozott kinevező hatóság kijelölésére vonatkozó javaslatot;
- (c) a 8. cikkely 1. bekezdésében hivatkozott egyedül eljáró választottbíró kinevezésére vonatkozó javaslatot;

- (d) a 9. vagy 10. cikkelyben hivatkozott választottbíró kinevezéséről szóló tájékoztatást;
- (e) esetleges viszontkereset vagy beszámítási igény rövid – ha releváns, az érintett összegek megjelölését is tartalmazó – leírását, valamint a döntésre vonatkozó indítványt;
- (f) egy, a 3. cikkelynek megfelelő választottbíráskodási értesítést abban az esetben, ha az alperes igénnyel kíván fellépni a választottbíráskodási megállapodás azon részes fele ellen, aki nem a felperes.

3. A választottbírói tanács megalakulását nem akadályozza az azzal kapcsolatos vita, hogy az alperes elmulasztott válaszolni a választottbíráskodási értesítésre vagy, hogy a válasz hiányos vagy késedelmes. A vitát a választottbírói tanács dönti el véglegesen.

Képviselés és segítők

5. Cikkely

A felet az általa választott személyek képviselhetik vagy segíthetik. E személyek nevét és címét közölni kell minden féllel és a választottbírói tanáccsal. A közlésben meg kell jelölni azt, hogy kijelölés képviselés vagy segítségnyújtás céljából történik. Ha valamely személy az egyik fél képviselőjeként jár el, a választottbírói tanács, saját hatáskörében vagy bármelyik fél kérelmére, bármikor megkövetelheti a képviselési jog választottbírói tanács által meghatározott alakban történő igazolását.

Kijelölő és kinevező hatóságok

6. Cikkely

1. Ha a felek még nem egyeztek meg a kinevező hatóság kiválasztásában, a fél bármikor javasolhat egy vagy több intézményt vagy személyt – ideértve a Hágai Állandó Választottbíróóság (továbbiakban: „ÁV”) főtitkárát –, akik közül az egyik kinevező hatóságként járna el.

2. Ha az azt követő 30 napon belül, hogy az 1. bekezdésnek megfelelően tett javaslatot az összes többi fél átvette, az összes fél nem egyezik meg a kinevező hatóság kiválasztásában, bármelyik fél kérheti az ÁV főtitkárát, hogy jelölje ki a kinevező hatóságot.

3. Ha a jelen Szabályzat olyan határidőt ír elő, amelyen belül valamely félnek a kinevező hatóság elé kell terjesztenie egy ügyet, és a kinevező hatóságban még nem egyeztek meg,

vagy azt még nem jelölték ki, akkor a határidő nyugszik attól a naptól, amelyen valamely fél a kinevező hatóságban való megegyezésre vagy annak kijelölésére eljárást kezdeményez, addig a napig, amíg a kinevező hatóságban megegyeznek, vagy azt kijelölik.

4. A 41. cikkely 4. bekezdésében hivatkozottak kivételével, ha a kinevező hatóság megtagadja az eljárást, nem nevez ki választottbírókat valamely fél ilyen irányú kérelmének átvételét követő 30 napon belül, nem jár el a jelen Szabályzatban előírt bármely másik határidőn belül, vagy valamely fél erre vonatkozó kérelmének átvételét követő ésszerű időn belül nem dönt egy adott választottbíró elleni kifogás ügyében, akkor bármely fél kérheti a ÁV főtitkárától, hogy nevezzen meg egy helyettes kinevező hatóságot.

5. A jelen Szabályzatban foglalt feladatainak teljesítése során a kinevező hatóság és az ÁV főtitkára a felektől és a választottbíráktól bármely olyan információt kérhet, amelyet szükségesnek ítél, és köteles a feleknek, és ha szükséges, a választottbíráknak lehetőséget biztosítani arra, hogy az általuk megfelelőnek tartott módon kifejtthessék álláspontjukat. A kinevező hatóságtól és az ÁV főtitkárától érkező, valamint a nekik küldött értesítéseket a feladó köteles minden másik félnek megküldeni.

6. Amikor a kinevező hatóságot a 8., 9., 10. vagy 14. cikkely szerint felkérlik egy választottbíró kinevezésére, a kérelmező fél köteles a választottbíráskodási értesítésről és, ha rendelkezésre áll, az arra adott válaszból másolatot küldeni a kinevező hatóságnak.

7. A kinevező hatóságnak tekintettel kell lennie azon megfontolásokra, amelyek valószínűsíthetően biztosítják egy független és pártatlan választottbíró kinevezését, és figyelembe kell vennie, hogy ajánlatos olyan választottbírókat kineveznie, akinek az állampolgársága nem egyezik meg a felek állampolgárságával.

II. Fejezet – A választottbírói tanács megalakulása

A választottbírák száma

7. Cikkely

1. Ha a felek a választottbírák számában előzetesen nem egyeztek meg, és a választottbíráskodási értesítés alperes által történő átvételétől számított 30 napon belül nem egyeznek meg abban, hogy csak egyetlen választottbíró járjon el, abban az esetben három választottbíróat kell kinevezni.

2. Az 1. bekezdésben foglaltaktól eltérően, ha egyetlen másik fél sem válaszolt az egyedül eljáró választottbíró kinevezésére vonatkozó javaslatra az 1. bekezdésben foglalt határidőn belül, és az érintett fél vagy felek nem neveztek ki egy második választottbíróat a 9. vagy 10. cikkely szerint, akkor a kinevező hatóság – a fél kérelmére – egyedül eljáró választottbíróat nevezhet ki a 8. cikkely 2. bekezdésében leírt eljárás alkalmazásával, ha az eset körülményeit figyelembe véve azt megfelelőbbnek találja.

A választottbírák kinevezése (8-10. cikkely)

8. Cikkely

1. Ha a felek egyedül eljáró választottbíró kinevezésében állapodtak meg, és annak személyében az egyedül eljáró választottbíró kinevezésére vonatkozó javaslat összes többi fél által történő átvételét követő 30 napon belül nem tudtak megegyezni, akkor a kinevező hatóság köteles bármely fél kérelmére egy egyedül eljáró választottbíróat kinevezni.

2. A kinevező hatóság köteles a lehető legrövidebb idő alatt kinevezni az egyedül eljáró választottbíróat. A kinevezés során a kinevező hatóság – kivéve, ha a felek abban állapodnak meg, hogy nem alkalmazzák a listás eljárást, vagy ha a kinevező hatóság megítélése szerint a listás eljárás alkalmazása az adott esetben nem indokolt – az alábbi listás eljárást köteles alkalmazni:

- (a) A kinevező hatóság köteles valamennyi féllel egy azonos, legalább három nevet tartalmazó listát közölni;
- (b) A lista átvételétől számított 15 napon belül mindegyik fél visszajuttathatja a listát a kinevező hatóságnak, miután kitörölte róla azt a nevet vagy neveket, amely, vagy amelyek ellen kifogása van, és a listán maradó neveket a preferált sorrendben megszámozta;

- (c) A fenti határidő leteltét követően a kinevező hatóság köteles az egyedül eljáró választottbíró a neki visszajuttatott listákon jóváhagyott nevek közül és a felek által megjelölt preferencia sorrendnek megfelelően kinevezni;
- (d) Ha a kinevezés bármilyen okból nem valósítható meg a jelen eljárás alkalmazásával, akkor a kijelölő szerv saját belátása szerint nevezheti ki az egyedül eljáró választottbíró.

9. Cikkely

1. Három választottbíró esetén mindegyik fél egy választottbíróat nevez ki. Az így kinevezett két választottbíró választja ki a harmadik választottbíróat, aki elnöklő választottbíróként fog eljárni.
2. Ha egy választottbíró kinevezéséről szóló közlés átvételétől számított 30 napon belül a közlést átvevő fél nem értesíti a másik felet az általa kinevezett választottbíró személyéről, akkor a közlést küldő fél kérheti a kinevező hatóságot, hogy nevezze ki a második választottbíróat.
3. Ha a második választottbíró kinevezését követő 30 napon belül a két választottbíró nem egyezik meg az elnöklő választottbíró személyében, az elnöklő választottbíróat a kinevező hatóság ugyanúgy köteles kinevezni, mintha a 8. cikkely alapján az egyedül eljáró választottbíróat nevezné ki.

10. Cikkely

1. A 9. cikkely 1. bekezdésének alkalmazásában, ha három választottbíróat kell kijelölni és több fél van a felperesi vagy az alperesi oldalon, e felek – akár felperesek, akár alperesek – együtt neveznek ki választottbíróat, feltéve, hogy a felek a választottbírák kinevezésének egy másik módszerében nem egyeztek meg.
2. Ha a felek abban egyeztek meg, hogy a választottbírói tanács ne egy vagy három bíróból álljon, akkor a választottbírákat a felek megállapodása szerinti módszerrel kell kinevezni.
3. Ha a választottbírói tanácsot nem sikerül a jelen Szabályzat alapján megalakítani, akkor – bármely fél kérelmére – a kinevező hatóság köteles megalakítani a választottbírói tanácsot, és ennek során érvényteleníthet bármely korábbi kinevezést és kinevezhet vagy újra kinevezhet minden egyes választottbíróat, és kijelölheti közülük az elnöklő választottbíróat.

A választottbírák feltáró nyilatkozata és a személyük elleni kifogás² ***(11-13. cikkely)***

11. Cikkely

Amikor választottbíróvá történő esetleges kinevezése kapcsán megkeresnek valakit, a megkeresett személy köteles feltárni a személyével kapcsolatos minden olyan körülményt, amely jogos aggályokat kelthet pártatlanságát vagy függetlenségét illetően. A választottbíró a kinevezésétől kezdődően és az egész választottbírói eljárás során köteles késedelem nélkül feltárni a felek és a többi választottbíró előtt minden ilyen körülményt, kivéve, ha ezekről a körülményekről már tájékoztatta őket.

12. Cikkely

1. Bármelyik választottbíró ellen kifogással lehet élni, ha olyan körülmények merülnek fel, amelyek jogos aggályokat keltenek a választottbíró pártatlanságát vagy függetlenségét illetően.

2. A felek az általuk kinevezett választottbíró ellen csak olyan indokkal emelhetnek kifogást, amely a kinevezést követően jutott a tudomásukra.

3. Abban az esetben, ha egy választottbíró nem jár el, vagy ha feladatainak ellátása *de iure* vagy *de facto* ellehetetlenül, akkor a választottbíró ellen benyújtott kifogásra vonatkozó, a 13. cikkelyben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

13. Cikkely

1. Az a fél, amely kifogást kíván emelni egy választottbíróval szemben, köteles 15 napon belül a kifogásról értesítést küldeni azt követően, hogy értesült a kifogásolt választottbíró kinevezéséről, vagy tudomást szerzett a 11. és 12. cikkelyben említett körülményekről.

2. A kifogásról szóló értesítést minden féllel, a kifogásolt választottbíróval és a többi választottbíróval is közölni kell. A kifogásról szóló értesítésnek tartalmaznia kell a kifogás indokait.

3. A választottbíró ellen emelt kifogáshoz bármelyik fél csatlakozhat. A kifogást követően a választottbíró is visszaléphet tisztségének ellátásától. Egyik eset sem jelenti a kifogásban felhozott indokok elismerését.

² A 11. cikkely szerinti függetlenségi mintanyilatkozat a Szabályzat mellékletében található.

4. Ha a kifogásról szóló értesítés napjától számított 15 napon belül a felek nem csatlakoznak a kifogáshoz, vagy a kifogásolt választottbíró nem lép vissza, a kifogást emelő fél fenntarthatja a kifogást. Ebben az esetben a fél a kifogásról szóló értesítés napjától számított 30 napon belül köteles a kinevező hatóság kifogásra vonatkozó döntését kérni.

A kiesett választottbíró pótlása

14. Cikkely

1. A 2. bekezdés érintetlenül hagyása mellett, ha a választottbírói eljárás során egy választottbíró pótolni kell, akkor a helyébe lépő választottbíró a 8-11. cikkelyben foglalt, a kiesett választottbíró kinevezésére vagy kiválasztására vonatkozó eljárás alkalmazásával kell kinevezni vagy kiválasztani. Akkor is ezt az eljárást kell alkalmazni, ha a kiesett választottbíró kinevezése során az egyik fél nem gyakorolta kinevezési vagy a kinevezésben való részvételre vonatkozó jogát.

2. Ha, valamely fél kérelmére, a kinevező hatóság megállapítja, hogy az eset kivételes körülményeire tekintettel indokolt lenne az egyik felet megfosztani az új választottbíró kinevezésének jogától, a kinevező hatóság – miután lehetőséget biztosított a feleknek és a továbbra is eljáró választottbíráknak a véleményük kifejtésére – (a) új választottbíró nevezhet ki; vagy (b) – a tárgyalás berekesztése után –, felhatalmazhatja a többi választottbíró arra, hogy folytassák a választottbíráskodást és hozzanak meg bármilyen döntést vagy ítéletet.

A tárgyalás megisméltése a választottbíró pótlása miatt

15. Cikkely

A választottbíró pótlása esetén az eljárást attól a ponttól kell folytatni, amelynél a kiesett választottbíró abbahagyta a feladatai ellátását, kivéve, ha a választottbírói tanács másként dönt.

Felelősség kizárása

16. Cikkely

A szándékos jogsértés esetét kivéve a felek – a vonatkozó jogszabályok által megengedett legteljesebb mértékben – lemondanak a választottbírákkal, a kinevező hatósággal vagy a választottbírói tanács által kinevezett bármely személlyel szemben a választottbíráskodással kapcsolatos bármely cselekmény vagy mulasztás alapján támasztható követeléseikről.

III. Fejezet – A választottbírói eljárás

Általános rendelkezések

17. Cikkely

1. A jelen Szabályzat keretei között a választottbírói tanács a választottbíráskodást úgy folytathatja le, ahogy azt megfelelőnek tartja, feltéve, hogy a feleket egyenlő elbánásban részesíti, és hogy az eljárás megfelelő szakaszában mindegyik fél ésszerű lehetőséget kap ügyének előadására. A választottbírói tanács – mérlegelési jogkörét felhasználva – köteles az eljárást úgy lefolytatni, hogy a szükségtelen késedelmet és kiadást elkerülje, és hogy a felek vitájának eldöntéséhez igazságos és hatékony eljárásmenetet biztosítson.

2. A választottbírói tanács, amint az lehetséges a megalakulását és azt követően, hogy a feleket felhívta álláspontjuk kifejtésére, megállapítja a választottbíráskodás előzetes menetrendjét. A választottbírói tanács – azt követően, hogy felhívta a feleket álláspontjuk kifejtésére – bármikor meghosszabbíthat vagy lerövidíthet bármely, a jelen Szabályzatban előírt vagy a felek megállapodása szerinti határidőt.

3. Ha az eljárás megfelelő szakaszában valamelyik fél kéri, a választottbírói tanács köteles tárgyalást tartani a tanúk – ideértve a szakértőket is – vallomásának meghallgatása vagy szóbeli érvelés céljából. Ilyen kérelem hiányában a választottbírói tanács dönti el, hogy tart-e tárgyalást, vagy hogy az eljárást a dokumentumok és egyéb iratok alapján folytatja-e le.

4. Minden, a választottbírói tanácsnak szánt közlést az összes többi féllel is közölni kell. A közléseket egyszerre kell elküldeni, kivéve, ha a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően a választottbírói tanács másképp rendelkezik.

5. A választottbírói tanács bármely fél kérelmére engedélyezheti egy vagy több harmadik személynek, hogy a választottbíráskodáshoz félként csatlakozzon, feltéve hogy az adott személy a választottbíráskodási megállapodásban részes fél. A választottbírói tanács azonban, miután minden fél – ideértve a csatlakozni kívánó személyt vagy személyeket is – számára lehetőséget biztosított a meghallgatásra, úgy is dönthet, hogy a csatlakozást valamelyik fél lényeges sérelme miatt mégsem engedi meg. A választottbírói tanács a választottbíráskodásban részt vevő összes fél tekintetében egyetlen vagy több különálló ítéletet is hozhat.

A választottbíráskodás helye

18. Cikkely

1. Ha a felek a választottbíráskodás helyében előzetesen nem állapodtak meg, akkor a választottbíráskodás helyét a választottbírói tanács az eset körülményeinek figyelembevételével határozza meg. Úgy kell tekinteni, hogy az ítéletet a választottbíráskodás helyén hozták.

2. A választottbírói tanács minden olyan helyszínen összeülhet, amelyet tanácskozás céljára megfelelőnek tart. Ha a felek másként nem állapodnak meg, a választottbírói tanács bármely egyéb helyszínen is összeülhet, amit az adott célra – ideértve a tárgyalásokat is – megfelelőnek tart.

Nyelv

19. Cikkely

1. A választottbírói tanács a kinevezését követően haladéktalanul köteles – a felek megállapodását tiszteletben tartva – meghatározni az eljárás során alkalmazandó nyelvet vagy nyelveket; ez a döntés irányadó a keresetre, az ellenkérelemre és minden további írásbeli nyilatkozatra, és – ha szóbeli tárgyalásra kerül sor – a tárgyaláson használatos nyelvre vagy nyelvekre is.

2. A választottbírói tanács elrendelheti, hogy a keresethez vagy az ellenkérelemhez csatolt dokumentumokat, valamint az eljárás során benyújtott további iratokat és bizonyítékokat el kell látni a felek megállapodása vagy a választottbírói tanács határozata szerinti nyelvre vagy nyelvekre történő fordítással.

Keresetlevél

20. Cikkely

1. A felperes köteles a keresetlevelet a választottbírói tanács által meghatározott határidőn belül közölni az alperessel és valamennyi választottbíróval. A felperes a 3. cikkelyben hivatkozott választottbíráskodási értesítést keresetlevélként kezelheti, ha az megfelel a jelen cikkely 2-4. bekezdésében foglalt követelményeknek.

2. A keresetlevélnek tartalmaznia kell:

- (a) a felek nevét és elérhetőségét;
- (b) az igényt alátámasztó tényállást;
- (c) a vitás kérdéseket;
- (d) a döntésre vonatkozó indítványt;
- (e) az igényt alátámasztó jogi indokokat vagy érveket.

3. A keresetlevélhez csatolni kell minden olyan szerződésnek vagy egyéb jognyilatkozatnak a másolatát, amelyből vagy amellyel kapcsolatban a vita keletkezett, továbbá a választottbíráskodási megállapodás másolatát.

4. A keresetlevélhez – a lehetőségekhez mérten – mellékelni kell minden olyan iratot és egyéb bizonyítékot, amelyre a felperes a keresetét alapozza, vagy ezekre hivatkozni kell.

Az ellenkérelem

21. Cikkely

1. Az alperes köteles írásbeli ellenkérelemét a választottbírói tanács által meghatározott határidőn belül közölni a felperessel és valamennyi választottbíróval. Az alperes a 4. cikkelyben hivatkozott választottbíráskodási értesítésre adott válaszát ellenkérelemként kezelheti, ha az megfelel a jelen cikkely 2. bekezdésében foglalt követelményeknek.

2. Az ellenkérelemben válaszolni kell a keresetlevél (b)-(e) pontok (20. cikkely 2. bekezdés) szerinti részleteire. Az ellenkérelemhez – a lehetőségekhez mérten – mellékelni kell minden olyan iratot és egyéb bizonyítékot, amelyre az alperes az ellenkérelemét alapozza, vagy ezekre hivatkozni kell.

3. Az ellenkérelemben, vagy ha a választottbírói tanács úgy határoz, hogy a késelem az adott körülmények között indokolt volt, a választottbírói eljárás későbbi szakaszában, az alperes viszontkeresettel élhet, vagy beszámítási igényre hivatkozhat, feltéve, hogy a választottbírói tanácsnak van rá hatásköre.

4. A viszontkeresetre, a 4. cikkely 2. bekezdés (f) pontjában írt igényre és a beszámítási igényre a 20. cikkely 2-4. bekezdésében írt rendelkezéseket kell alkalmazni.

A kereset vagy az ellenkérelem megváltoztatása

22. Cikkely

A választottbírói eljárás során bármelyik fél megváltoztathatja vagy kiegészítheti keresetét vagy ellenkérelmét – ideértve a viszontkeresetet vagy a beszámítási igényt –, hacsak a választottbírói tanács a késedelmes előterjesztésre vagy a többi félnek okozott lényeges sérelemre vagy egyéb körülményekre tekintettel azt megengedhetetlennek nem tartja. A keresetet vagy az ellenkérelmet – ideértve a viszontkeresetet és a beszámítási igényt – azonban nem lehet úgy megváltoztatni vagy kiegészíteni, hogy a megváltozott vagy kiegészített kereset vagy ellenkérelem a választottbírói tanács hatáskörén kívül essen.

Kifogás a választottbírói tanács hatásköre ellen

23. Cikkely

1. A választottbírói tanács a saját hatásköréről maga jogosult dönteni, ideértve a választottbíráskodási megállapodás létezésével vagy érvényességével kapcsolatos kifogásról való döntést is. Ebből a szempontból a szerződés részét képező választottbíráskodási klauzulát úgy kell tekinteni, mint a szerződés többi feltételétől független megállapodást. A választottbírói tanács azon döntése, hogy a szerződés érvénytelen, nem vonja automatikusan maga után a választottbíráskodási klauzula érvénytelenségét.

2. A választottbírói tanács hatáskörének hiánya miatt a kifogást legkésőbb az ellenkérelemben, a viszontkereset vagy a beszámítási igény tekintetében pedig az arra adott válaszban kell előterjeszteni. Az a tény, hogy a fél választottbíróit nevezett ki, vagy a kinevezésében részt vett, nem zárja ki, hogy ilyen kifogást terjesszen elő. A választottbírói tanács hatáskörének túllépése miatt a kifogást haladéktalanul be kell jelenteni, amikor a választottbírói eljárás során a hatáskörtúllépéssel érintett ügy felmerül. A választottbírói tanács mindkét esetben befogadhat egy később előterjesztett kifogást is, ha a késedelmet indokoltnak tartja.

3. A választottbírói tanács a 2. bekezdésben hivatkozott kifogásról előzetes kérdésként, vagy az ügyre vonatkozó érdemi ítéletben határozhat. A választottbírói tanács bármely, a hatáskörét támadó, folyamatban lévő bírósági eljárás ellenére folytathatja a választottbírói eljárást, és ítéletet hozhat.

További írásbeli nyilatkozatok

24. Cikkely

A választottbírói tanács köteles eldönteni, hogy a keresetlevél és az ellenkérelem mellett még milyen további írásbeli nyilatkozatokra van szükség, illetve milyen további nyilatkozatokat terjeszthetnek elő a felek, valamint köteles rögzíteni e nyilatkozatok közlésének határidejét.

Határidők

25. Cikkely

A választottbírói tanács által az írásbeli nyilatkozatok (ideértve a keresetlevelet és az ellenkérelmet) közlésére megállapított határidő nem haladhatja meg a 45 napot. A választottbírói tanács azonban, ha azt indokoltnak tartja, meghosszabbíthatja a határidőket.

Ideiglenes intézkedések

26. Cikkely

1. A választottbírói tanács kérelemre ideiglenes intézkedést hozhat.
2. Ideiglenes intézkedés bármely olyan átmeneti intézkedés, amely révén – a vitát végérvényesen eldöntő ítélet kibocsátása előtt bármikor – a választottbírói tanács például arra utasítja valamelyik felet, hogy:
 - (a) a vita eldöntéséig tartsa fenn vagy állítsa vissza az eredeti állapotot;
 - (b) hozzon olyan intézkedéseket, amelyekkel megelőzhető (i) azonnali vagy közvetlenül fenyegető hátrány, vagy (ii) magának a választottbírói eljárásnak a sérelme, illetve tartózkodjon olyan intézkedésektől, amelyek valószínűsíthetően ezeket okoznák;
 - (c) tegyen intézkedéseket olyan vagyonelemek megőrzése érdekében, amelyekből egy későbbi ítélet kielégíthető; valamint
 - (d) őrizze meg azokat a bizonyítékokat, amelyek a jogvita eldöntése szempontjából relevánsak és fontosak lehetnek.

3. A 2(a)-(c) bekezdésben foglalt ideiglenes intézkedést kérő félnek meg kell győznie a választottbírói tanácsot arról, hogy

- (a) ha az intézkedést nem rendelik el, akkor valószínűsíthetően olyan hátrány keletkezik, amely kártérítést megítélő döntéssel nem orvosolható megfelelően, és ez a hátrány jelentősen felülmúlja azt a hátrányt, amely – az intézkedés elrendelése esetén – azt a felet érné, amely ellen az intézkedés irányul; és
- (b) valós esély van arra, hogy a kérelmező fél sikerrel jár az érdemi igény tekintetében. Ennek az esélynek a megítélése nem befolyásolja a választottbírói tanács szabadságát bármilyen későbbi döntéshozatal során.

4. A 2. bekezdés (d) pontja szerinti ideiglenes intézkedés iránti kérelemre a 3. bekezdés (a) és (b) pontjában foglalt követelmények csak olyan mértékben vonatkoznak, amilyen mértékben azokat a választottbírói tanács indokoltnak tartja.

5. A választottbírói tanács bármely fél kérelmére vagy – kivételes körülmények esetén a feleknek küldött előzetes értesítés mellett – a saját hatáskörében módosíthatja, felfüggesztheti vagy megszüntetheti az ideiglenes intézkedést.

6. A választottbírói tanács az ideiglenes intézkedést kérelmező féltől az intézkedéssel kapcsolatban megfelelő biztosítékot kérhet.

7. A választottbírói tanács bármelyik féltől kérheti, hogy haladéktalanul tájékoztassa az azon körülményekben bekövetkezett jelentős változásokról, amelyek az ideiglenes intézkedés iránti kérelem vagy az intézkedés elrendelésének alapjául szolgáltak.

8. Az ideiglenes intézkedést kérő fél felelőssé tehető bármely félnek az intézkedés révén okozott károkért és költségekért, ha a választottbírói tanács később úgy határoz, hogy – az akkor fennálló körülmények között – az intézkedést nem lett volna szabad elrendelni. A választottbírói tanács ezen költségek és a kártérítés tekintetében az eljárás során bármikor ítéletet hozhat.

9. A felek által valamely bírói hatósághoz benyújtott ideiglenes intézkedés iránti kérelem nem tekinthető úgy, mintha az összeegyeztethetetlen lenne a választottbíráskodásban való megállapodással, és nem tekinthető ezen megállapodásról való lemondásnak sem.

Bizonyítékok

27. Cikkely

1. A kereset vagy az ellenkérelem alátámasztására felhozott tényeket az azokra hivatkozó fél tartozik bizonyítani.
2. Bárki, akár a választottbíráskodásban részes fél vagy a féllel bármilyen kapcsolatban lévő magánszemély is lehet a választottbírói tanács előtt tény- vagy szakkérdésben vallomást tevő tanú vagy szakértő tanú. Ha a választottbírói tanács másként nem rendelkezik, a tanúk – ideértve a szakértő tanúkat is – által tett és aláírt vallomást írásban is be lehet nyújtani.
3. A választottbírói eljárás során a választottbírói tanács bármikor kérheti a feleket, hogy a választottbírói tanács által kitűzött határidőn belül mutassanak be iratokat vagy egyéb bizonyítékokat.
4. A felajánlott bizonyítás befogadhatóságát, relevanciáját, jelentőségét és a bizonyíték súlyát a választottbírói tanács határozza meg.

Tárgyalás

28. Cikkely

1. Szóbeli tárgyalás esetén a választottbírói tanács köteles annak napjáról, idejéről és helyéről megfelelő előzetes értesítést küldeni a feleknek.
2. A tanúk – ideértve a szakértő tanúkat is – meghallgatásának feltételeit és kikérdezésük módját a választottbírói tanács határozza meg.
3. Ha a felek másként nem állapodnak meg, a tárgyalások zártak. A választottbírói tanács megkérheti a tanúkat – ideértve a szakértő tanúkat –, hogy vonuljanak vissza addig, amíg más tanúkat hallgatnak meg, azzal, hogy az a tanú vagy szakértő tanú, aki egyben a választottbíráskodásban részes fél is általában nem kérhető meg arra, hogy visszavonuljon.
4. A választottbírói tanács olyan utasítást is adhat, hogy a tanúkat – ideértve a szakértő tanúkat – olyan távközlési eszköz útján hallgassák meg, amely nem kívánja meg a tárgyaláson való személyes jelenlétüket (ilyen például a videokonferencia).

A választottbírói tanács által kinevezett szakértők

29. Cikkely

1. A felekkel történt egyeztetést követően a választottbírói tanács egy vagy több független szakértőt kinevezve írásbeli jelentést kérhet a választottbírói tanács által meghatározott konkrét kérdésekben. A szakértő – választottbírói tanács által megállapított – feladat-meghatározását közölni kell a felekkel.

2. A szakértőnek – általában a kinevezés elfogadása előtt – be kell nyújtania a választottbírói tanácshoz és a felekhez egy összeállítást a képesítéseiről, valamint egy nyilatkozatot a pártatlanságáról és függetlenségéről. Felek a választottbírói tanács által meghatározott határidőn belül tájékoztatják a választottbírói tanácsot arról, hogy van-e kifogásuk a szakértő képesítéseivel, pártatlanságával vagy függetlenségével kapcsolatban. A választottbírói tanács haladéktalanul dönt arról, hogy elfogadja-e a kifogást. A szakértő kinevezését követően valamely fél csak akkor kifogásolhatja a szakértő képesítéseit, pártatlanságát vagy függetlenségét, ha a kifogás indokáról csak a kinevezést követően szerzett tudomást. A választottbírói tanács haladéktalanul eldönti, hogy kell-e intézkednie, és ha igen, milyen intézkedést kell hoznia.

3. A felek a szakértőnek minden általa kért, releváns információt megadnak, és minden releváns dokumentumot vagy árut megvizsgálás céljából bemutatnak. A felek és a szakértő között a kért információk vagy a bemutatás relevanciájával kapcsolatos vitát döntéshozatalra a választottbírói tanács elé kell terjeszteni.

4. A szakértő jelentésének kézhezvételét követően a választottbírói tanács másolatot küld a jelentésről a feleknek, akiknek lehetőségük nyílik arra, hogy a jelentésről írásban kifejtsek a véleményüket. A felek jogosultak minden olyan dokumentumba betekinteni, amelyet a szakértő a jelentés készítése során felhasznált.

5. Bármely fél kérelmére a szakértőt – a jelentés átadását követően – tárgyaláson lehet meghallgatni, melyen a felek jelen lehetnek és a szakértőnek kérdéseket tehetnek fel. Ezen a tárgyaláson a felek szakértő tanúkat is állíthatnak, hogy vallomást tegyen a vitás kérdésekről. Erre az eljárásra a 28. cikkely rendelkezéseit kell alkalmazni.

Mulasztás

30. Cikkely

1. Ha a jelen Szabályzatban vagy a választottbírói tanács által rögzített határidőn belül, kielégítő ok igazolása nélkül

- (a) a felperes nem közli a keresetlevelet, akkor a választottbírói tanács a választottbírói eljárást megszüntető határozatot hoz, kivéve, ha maradtak eldöntendő kérdések és a választottbírói tanács azok eldöntését szükségesnek tartja;
- (b) az alperes nem közli a választottbíráskodási értesítésre adott válaszát vagy az ellenkérelmet, akkor a választottbírói tanács – anélkül, hogy a mulasztást önmagában a felperesi állítások elismerésének tekintené – elrendeli, hogy az eljárás folytatódjon; a jelen bekezdés rendelkezései a felperes mulasztására is irányadóak, ha nem nyújt be ellenkérelmet a viszontkeresettel vagy a beszámítási igénnyel szemben.

2. Ha a jelen Szabályzat alapján megfelelően értesített fél kielégítő ok igazolása nélkül nem jelenik meg a tárgyaláson, a választottbírói tanács folytathatja a választottbíráskodást.

3. Ha a dokumentumok vagy egyéb bizonyítékok bemutatására a választottbírói tanács által megfelelően felhívott fél a megállapított határidőn belül kielégítő ok igazolása nélkül nem mutatja be a kért dokumentumot vagy egyéb bizonyítékot, akkor a választottbírói tanács az ítéletét a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján hozhatja meg.

A tárgyalás berekesztése

31. Cikkely

1. A választottbírói tanács nyilatkozathatja a feleket, hogy kívánnak-e további bizonyítékokat felkínálni, tanúkat meghallgatni vagy egyebet előadni, s ha nem, akkor a tárgyalást berekesztheti.

2. A választottbírói tanács akár saját hatáskörében, akár valamely fél kérelmére, az ítélethozatal előtt bármikor újra megnyithatja a tárgyalást, ha azt a kivételes körülményekre tekintettel szükségesnek tartja.

Lemondás a kifogásolás jogáról

32. Cikkely

Ha valamely fél nem emel haladéktalanul kifogást a jelen Szabályzat vagy a választottbíráskodási megállapodás megsértése miatt, akkor e mulasztás úgy tekintendő, mintha a fél a kifogásolás jogáról lemondott volna, kivéve, ha a fél bizonyítani tudja, hogy az adott körülmények között a kifogásolás elmulasztása indokolt volt.

IV. Fejezet – A választottbírói ítélet

A döntések

33. Cikkely

1. Több mint egy választottbíró esetén bármely ítéletet vagy a választottbírói tanács egyéb döntését a választottbírák többségének kell meghozni.
2. Eljárási kérdésekben, ha nincs meg a többség, vagy ha a választottbírói tanács erre felhatalmazza, az elnöklő választottbíró egyedül dönthet, azzal, hogy döntését a választottbírói tanács felülbíráhatja.

Az ítélet alakja és hatálya

34. Cikkely

1. A választottbírói tanács a különböző kérdésekben különböző időpontokban külön ítéleteket hozhat.
2. Minden ítéletet írásba kell foglalni; az ítélet végleges és a felekre kötelező. A feleknek minden ítéletet késedelem nélkül végre kell hajtaniuk.
3. A választottbírói tanács köteles a döntése alapjául szolgáló indokokat is megadni, kivéve, ha a felek abban egyeztek meg, hogy indokolást nem kérnek.
4. Az ítéletet a választottbíráknak alá kell írniuk. Az ítéletnek tartalmaznia kell az ítélethozatal dátumát és a választottbíráskodás helyét. Több mint egy választottbíró esetén, ha bármelyikük nem írja alá az ítéletet, akkor az ítéletnek tartalmaznia kell az aláírás hiányának okát.
5. Az ítéletet nyilvánosságra lehet hozni, ha ahhoz az összes fél hozzájárul, vagy ha és amilyen mértékben az az egyik félnek jogszabályi kötelezettsége, vagy valamely törvényes jog védelme vagy gyakorlása érdekében, vagy bíróság vagy egyéb illetékes hatóság előtt folyó jogi eljárással összefüggésben.
6. A választottbírák által aláírt ítélet példányait a választottbírói tanács köteles megküldeni a feleknek.

Az alkalmazandó jog. Baráti közvetítő (amiable compositeur)

35. Cikkely

1. A választottbírói tanács köteles a felek által a jogvita tárgyára alkalmazandó jogként kijelölt jogot alkalmazni. Ilyen kijelölés hiányában a választottbírói tanács azt a jogot köteles alkalmazni, amelyet megfelelőnek ítél.
2. A választottbírói tanács csak akkor dönthet baráti közvetítőként (*amiable compositeur*) vagy a méltányosság alapján (*ex aequo et bono*), ha a felek erre kifejezetten felhatalmazták.
3. A választottbírói tanács minden esetben köteles – ha van szerződés – a szerződés feltételeinek megfelelően dönteni, és köteles figyelembe venni az ügyletre alkalmazandó szakmai szokásokat.

Egyezség és a megszüntetés egyéb indokai

36. Cikkely

1. Ha az ítélet meghozatalát megelőzően a felek rendezik a vitájukat, akkor a választottbírói tanács vagy határozatot bocsát ki a választottbírói eljárás megszüntetéséről, vagy – ha a felek azt kérik, és a választottbírói tanács egyetért – az egyezséget a „felek megállapodása szerinti” ítéletben rögzíti. A választottbírói tanács az ilyen ítéletet nem köteles megindokolni.
2. Ha az ítélet meghozatala előtt a választottbírói eljárás folytatása bármely, az 1. bekezdésben nem említett oknál fogva szükségtelessé vagy lehetetlenné válik, akkor a választottbírói tanács tájékoztatja a feleket arról, hogy az eljárást megszüntető határozatot szándékozik hozni. A választottbírói tanács jogosult ilyen határozatot hozni, feltéve, hogy nem maradtak olyan eldöntendő kérdések, amelyek eldöntését a választottbírói tanács szükségesnek tartja.
3. A választottbírói tanács megküldi a feleknek a választottbírói eljárást megszüntető határozat illetőleg a „felek megállapodása szerinti” ítélet választottbírák által aláírt példányát. Ha a „felek megállapodása szerinti” ítélet született, akkor a 34. cikkely 2., 4. és 5. bekezdésében foglalt rendelkezéseket alkalmazni kell.

Az ítélet értelmezése

37. Cikkely

1. Az ítélet átvételét követő 30 napon belül – a többi fél értesítése mellett – bármelyik fél kérheti a választottbírói tanácsot, hogy értelmezze az ítéletet.
2. Az értelmezést a kérelem átvételétől számított 45 napon belül írásban kell megadni. Az értelmezés az ítélet részét képezi, és a 34. cikkely 2-6. bekezdésének rendelkezéseit alkalmazni kell rá.

Az ítélet kijavítása

38. Cikkely

1. Az ítélet átvételét követő 30 napon belül – a többi fél értesítése mellett – bármelyik fél kérheti a választottbírói tanácsot, hogy javítson ki az ítéletben bármely számítási hibát, elírást vagy elütést, vagy bármely hasonló jellegű tévedést vagy hiányosságot. Ha a választottbírói tanács a kérelmet megalapozottnak tartja, akkor a kérelem átvételétől számított 45 napon belül kijavítja az ítéletet.
2. A választottbírói tanács az ítélet közlését követő 30 napon belül a saját hatáskörében is kijavíthatja az ítéletet.
3. A kijavításokat írásba kell foglalni, és azok az ítélet részét képezik. A 34. cikkely 2-6. bekezdésének rendelkezései alkalmazandók.

Kiegészítő ítélet

39. Cikkely

1. A megszüntető határozat vagy az ítélet átvételét követő 30 napon belül bármelyik fél – a többi fél értesítése mellett – kérheti a választottbírói tanácsot, hogy hozzon ítéletet vagy kiegészítő ítéletet azon igényekről, amelyeket a választottbírói eljárás során előterjesztettek, de amelyekről a választottbírói tanács nem döntött.
2. Ha a választottbírói tanács az ítélet vagy kiegészítő ítélet meghozatalára vonatkozó kérelmet megalapozottnak tartja, a kérelem átvételétől számított 60 napon belül meghozza vagy kiegészíti az ítéletét. A választottbírói tanács szükség esetén meghosszabbíthatja az ítélet meghozatalára nyitva álló határidőt.

3. Ilyen ítélet vagy kiegészítő ítélet meghozatala esetén a 34. cikkely 2-6. bekezdésének rendelkezéseit alkalmazni kell.

A költségek meghatározása

40. Cikkely

1. A választottbírói tanács a választottbíráskodás költségeit a végső ítéletben és – ha szükségesnek tartja – egyéb döntésében határozza meg.

2. A „költségek” kifejezés csak az alábbiakat foglalja magában:

(a) A választottbírói tanács díjait, amelyeket az egyes választottbírákra külön kell megadni, és amelyeket a választottbírói tanács maga határoz meg a 41. cikkelynek megfelelően;

(b) A választottbírák ésszerű utazási és egyéb kiadásait;

(c) A választottbírói tanács által igényelt szakértői tanácsadás és egyéb segítségnyújtás ésszerű költségeit;

(d) A tanúk ésszerű utazási és egyéb kiadásait, amilyen mértékben azokat a választottbírói tanács jóváhagyta;

(e) A választottbíráskodással összefüggésben a feleknél felmerült jogi és egyéb költségeket, amilyen mértékben azokat a választottbírói tanács ésszerűnek találja;

(f) A kinevező hatóság díjait és kiadásait, valamint az ÁV főtitkárának díjait és kiadásait.

3. Az ítélet 37-39. cikkely szerinti értelmezésével, kijavításával vagy kiegészítésével kapcsolatban a választottbírói tanács csak a 2. bekezdés (b)-(f) pontjában hivatkozott költségeket számíthatja fel, de további díjakat nem.

A választottbírák díjai és kiadásai

41. Cikkely

1. A választottbírák díjait és kiadásait ésszerű összegben kell meghatározni a vita tárgyát képező összeg, a vita tárgyának bonyolultsága, a választottbírák időráfordítása és az ügy egyéb releváns körülményeinek figyelembevételével.

2. Kinevező hatóság eljárása esetén, ha az a nemzetközi ügyekben eljáró választottbírák díjainak meghatározásához táblázatot vagy külön módszert alkalmaz, vagy állítása szerint

alkalmazni fog, akkor a választottbírói tanács a díjainak meghatározásakor az adott táblázatot vagy módszert olyan mértékben köteles figyelembe venni, amilyen mértékben azt az eset körülményeire tekintettel megfelelőnek ítéli.

3. A választottbírói tanács a megalakulását követően haladéktalanul tájékoztatja a feleket arról, hogy hogyan javasolja megállapítani a díjait és kiadásait, ideértve az általa alkalmazni kívánt díjszabásokat. A javaslatot annak átvételétől számított 15 napon belül bármelyik fél a kinevező hatóság elé terjesztheti felülvizsgálatra. Amennyiben a kinevező hatóság a felülvizsgálat iránti kérelem átvételét követő 45 napon belül úgy találja, hogy a választottbírói tanács javaslata az 1. bekezdéssel nincs összhangban, akkor a javaslatot a szükséges mértékben módosítja, amely módosítás a választottbírói tanácsra nézve kötelező.

4.

(a) Amikor a választottbírói tanács a feleket a választottbírák 40. cikkely 2. bekezdés (a) és (b) pontja szerint megállapított díjairól és kiadásairól tájékoztatja, el kell magyaráznia a szóban forgó összegek kiszámításának a módszerét is.

(b) A választottbírói tanács díjakra és kiadásokra vonatkozó megállapításának átvételétől számított 15 napon belül bármelyik fél kérelmezheti a kinevező hatóságtól a megállapítás felülvizsgálatát. Ha kinevező hatóságban nem állapodtak meg, vagy ilyet nem jelöltek ki, vagy ha a kinevező hatóság nem jár el a jelen Szabályzatban meghatározott határidőn belül, akkor a felülvizsgálatot az ÁV főtitkára végzi el.

(c) Ha a kinevező hatóság vagy az ÁV főtitkára úgy ítéli meg, hogy a választottbírói tanács megállapítása nincs összhangban a választottbírói tanács 3. bekezdésben szereplő javaslatával (vagy annak módosított változataival), vagy ha az máskülönben nyilvánvalóan eltúlzott, akkor a kérelem átvételétől számított 45 napon belül úgy módosítja a választottbírói tanács megállapítását, hogy az 1. bekezdésben foglalt követelmények teljesüljenek. Ezek a módosítások kötelezőek a választottbírói tanácsra.

(d) A választottbírói tanács köteles a módosításokat belefoglalni az ítéletébe, vagy – amennyiben az ítéletet már kibocsátották – az ítélet kijavításába, amelyre a 38. cikkely 3. bekezdése alkalmazandó.

5. A választottbírói tanács a 17. cikkely 1. bekezdésének megfelelően a 3. és 4. bekezdés szerinti eljárás idején is köteles folytatni a választottbíráskodást.

6. A 4. bekezdés szerinti felterjesztés a választottbírói tanács díjainak és kiadásainak kivételével az ítélet egyéb megállapításait nem érinti, és nem késleltetheti az ítélet minden egyéb, a választottbírói tanács díjait és kiadásait megállapító részén túli részeinek az elismerését és végrehajtását.

A költségek megosztása

42. Cikkely

1. A választottbíráskodás költségeit általában a vesztes fél vagy felek viseli(k). A választottbírói tanács azonban minden ilyen költséget arányosan megoszthat a felek között, ha az eset körülményeire tekintettel a megosztást méltányosnak tartja.
2. A választottbírói tanácsnak a végső ítéletben, illetve – ha azt indokoltnak tartja – bármely másik ítéletben kell meghatároznia bármely, a fél által egy másik félnek a költségek megosztására vonatkozó döntés eredményeként fizetendő összeget.

A költségek letétbe helyezése

43. Cikkely

1. A választottbírói tanács a megalakulásakor felkérheti a feleket arra, hogy a 40. cikkely 2. bekezdés (a)-(c) pontjában hivatkozott költségekre egyenlő összegben előleget helyezzenek letétbe.
2. A választottbírói eljárás során a választottbírói tanács a felektől a letét kiegészítését kérheti.
3. Kinevező hatóságban való megállapodás vagy annak kijelölése esetén, ha az egyik fél azt kéri, és a kinevező hatóság e feladat ellátásába beleegyezik, a választottbírói tanács a letétek vagy a kiegészítő letétek összegét csak a kinevező hatósággal történő egyeztetést követően határozhatja meg, és a kinevező hatóság a letétek és kiegészítések összegével kapcsolatban a választottbírói tanácsnak bármilyen, általa indokoltnak tartott észrevételt tehet.
4. Ha a kért előleget a kérelem átvételét követő 30 napon belül nem fizették be teljes egészében, a választottbírói tanács köteles erről tájékoztatni a feleket, annak érdekében, hogy egyikük teljesítse vagy többen közülük teljesíthessék a kért befizetést. Ilyen befizetés hiányában, a választottbírói tanács elrendelheti a választottbírói eljárás felfüggesztését vagy megszüntetését.
5. A megszüntető határozat vagy a végső ítélet meghozatalát követően a választottbírói tanács köteles elszámolni a kapott letétekkel, és köteles a fel nem használt összeget a feleknek visszatéríteni.

MELLÉKLET

Választottbíráskodási mintaklauzula szerződésekre

A jelen szerződésből, annak megszegéséből, megszüntetéséből vagy érvénytelenségéből származó vagy azzal kapcsolatban felmerülő vitákat, nézeteltéréseket vagy igényeket választottbíráskodás útján, az UNCITRAL választottbíráskodási szabályzatnak megfelelően kell rendezni.

Megjegyzés. A feleknek érdemes megfontolni, hogy hozzátegyék az alábbiakat:

- (a) A kinevező hatóság ... [az intézmény vagy a személy neve];
- (b) A választottbírák száma ... [egy vagy három];
- (c) A választottbíráskodás helye ... [város és ország];
- (d) A választottbírói eljárás során alkalmazandó nyelv a ... nyelv.

Lehetséges joglemondó nyilatkozat

Megjegyzés. Amennyiben a felek ki akarják zárni a választottbírói ítélet ellen az alkalmazandó jog alapján igénybe vehető jogorvoslat lehetőségét, az alábbi minta szerint, ilyen értelmű rendelkezéssel egészíthetik ki a szerződést. Figyelembe kell azonban venni, hogy a kizárás hatálya és feltételei az alkalmazandó jogtól függenek.

Jogról való lemondás

A felek ezennel olyan mértékben lemondanak azon jogokról, hogy az ítélet ellen igénybe vehető bármilyen jogorvoslatért bírósághoz vagy más illetékes hatósághoz forduljanak, amilyen mértékben azt az alkalmazandó jog szerint érvényesen megtehetik.

A Szabályzat 11. cikkelye szerinti függetlenségről szóló nyilatkozat mintája

Nem állnak fenn olyan körülmények, amelyeket nyilvánosságra kellene hozni

Pártatlan és minden egyes féltől független vagyok, és szándékom szerint az is maradok. Legjobb tudomásom szerint nem léteznek olyan – múltbeli vagy jelenlegi – körülmények, amelyek pártatlanságomat vagy függetlenségemet illetően jogos aggályokat kelthetnének. Ha a jelen választottbíráskodás során, ilyen körülmény jutna a tudomásomra, arról haladéktalanul tájékoztatom a feleket és a többi választottbíró.

Körülmények, amelyeket nyilvánosságra kell hozni

Pártatlan és minden egyes féltől független vagyok, és szándékom szerint az is maradok. Mellékelem az UNCITRAL választottbíráskodási szabályzat 11. cikkelye szerinti nyilatkozatot (a) a felekkel a múltban és jelenleg fenntartott szakmai, üzleti és egyéb kapcsolataimról, valamint (b) egyéb, releváns körülményekről. [A nyilatkozat helye.] Megerősítem, hogy ezek a körülmények nem befolyásolják függetlenségemet és pártatlanságomat. Haladéktalanul tájékoztatom a feleket és a többi választottbírót minden olyan további kapcsolatról vagy körülményről, amely a jelen választottbíráskodás során, később jut a tudomásomra.

Megjegyzés. Bármelyik fél kérheti a választottbírótól, hogy a függetlenségéről szóló nyilatkozatot az alábbiakkal egészítse ki:

A jelenleg rendelkezésemre álló információk alapján megerősítem, hogy tudok annyi időt szánni a jelen választottbíráskodásra, amennyi annak a gondos, hatékony és a Szabályzatban előírt határidőknek megfelelő lefolytatásához szükséges.